

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Převod nebo zastavení části závodu, která by znamenala podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání (činnosti) společnosti ve světle rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 Cmo 201/2016

V doktríně se vede spor o to, zdali se částí závodu ve smyslu § 190 odst. 2 písm. i), § 421 odst. 2 písm. m) a § 656 písm. m) ZOK rozumí pobočka závodu dle § 503 OZ (formální pojetí), anebo jakákoliv část majetku závodu (např. stroj, pozemek apod.), bez toho aniž by vykazovala hospodářskou a funkční samostatnost (materiální pojetí) s tím, že se objevují i názory založené na formálně-materiálním pojetí, které vychází z předpokladu, že souhlasu valné hromady (členské schůze) podléhá toliko převod (zastavení) pobočky závodu, a to pouze za podmínky, že její převod (zastavení) by znamenal podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo předmětu podnikání či činnosti společnosti. K posledně zmíněnému závěru se přiklonil i Vrchní soud v Praze v usnesení sp. zn. 7 Cmo 201/2016, ze dne 30. 8. 2018.

ARROWS
advisory group

V daném případě se menšinový akcionář domáhal vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, která rozhodla tak, že: „Valná hromada schvaluje postup představenstva při uzavírání smlouvy na odkup akcií od Mgr. A. O a schvaluje uzavřenou zástavu na pozemky uvedené v katastrálním území Město T. ke krytí závazku na zaplacení kupní ceny na akcie.“ Akcionář namítal, že předmětné rozhodnutí valné hromady nebylo v rozporu s § 416 odst. 2 ve spojení s § 421 odst. 2 písm. m) ZOK osvědčeno veřejnou listinou.

Odvolací soud se proto zabýval k námitce menšinového akcionáře tím, zda zastavené nemovité věci tvoří část závodu, a zda tímto zastavením pozemků došlo k podstatné změně jeho dosavadní struktury. Vrchní soud v Praze podotkl, že výklad pojmu „části závodu“ není ani v odborné literatuře shodný. Výklad, dle kterého je pojem části závodu „pojmem materiálním“, tj. že částí závodu je jakákoliv majetková složka závodu, kterým argumentoval i menšinový akcionář coby odvolatel, odvolací soud nesdílí. Takový výklad tohoto pojmu je značně obecný, čímž vnáší určitou nejistotu do smluvních vztahů, kdy bude pro smluvní partnery společnosti obtížné jednoznačně určit, zda zastavení části majetku společnosti podléhá souhlasu valné hromady dle ust. § 421 odst. 2 písm. m) ZOK, a to pod sankcí relativní neplatnosti právního jednání smluvních stran (viz *Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 741s.*). To, že je tento výklad problematický, a že vnáší i nejistotu do

samotného jednání a rozhodování valné hromady, protože z něj nelze jednoznačně stanovit o jaké záležitosti dle § 421 odst. 2 písm. m) ZOK valná hromada rozhoduje, se ostatně projevilo i v této věci.

Odvolací soud proto v této věci zaujal názor, ke kterému se kloní i komentářová literatura, „podle něhož je pod uvedeným pojmem nutné rozumět samostatnou organizační složku. Podle tohoto pojetí podléhá souhlasu valné hromady toliko převod samostatné organizační složky podle § 2175 až 2183 ObčZ, a to pouze za podmínky, že její převod by znamenal podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo předmětu podnikání či činnosti společnosti. Oba předpoklady musí být splněny současně.“ (Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 741s.).

Vzhledem k uvedenému tak dle odvolacího soudu pozemky, k nimž bylo zřízeno předmětnou smlouvou zástavní právo, nejsou částí závodu, neboť nemají povahu organizovaného souboru jmění a nejsou tedy takovou částí závodu, která by mohla fungovat samostatně. Nejedná se proto o rozhodnutí valné hromady o schválení zastavení části závodu ve smyslu ust. § 421 odst. 2 písm. m) ZOK, kdy by usnesení valné hromady mělo být ověřeno veřejnou listinou, jak odvolatel namítá, ale o schválení zastavení části majetku závodu (srov. Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 742 s.). **Protože tedy předmětem zástavní smlouvy nebyla dle ust. § 421 odst. 2 písm. m) ZOK část závodu, je již nerozhodné, zda takové zastavení nemovitostí znamenalo podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání nebo činnosti společnosti.**

S ohledem na skutečnost, že autorem předmětné pasáže shora citovaného komentáře je JUDr. Šuk, soudce Nejvyššího soudu a člen senátu specializujícího se na korporacní agendu, lze očekávat, že shodný závěr založený na formálně-materiálním pojetí zastává i sám Nejvyšší soud.

S jiným přístupem se lze pak setkat v chystané novele zákona o obchodních korporacích, která se přiklání k materiálnímu pojetí, současně však stávající dikci ZOK pozměňuje a to následujícím způsobem: „Do působnosti valné hromady náleží schválení převodu nebo zastavení závodu nebo takové části jmění, která by znamenala podstatnou změnu skutečného předmětu podnikání nebo činnosti společnosti.“

Důvodová zpráva k tomu uvádí: Ustanovení „...zakládá působnost valné hromady schvalovat převod nebo zastavení závodu, nebo jeho části. Odborná veřejnost není jednotná v názoru, které transakce vyžadují schválení valnou hromadou. Část právní teorie zastává tzv. formálně-materiální pojetí, podle kterého je působnost valné hromady dána po splnění dvou podmínek: (i) převod či zastavení závodu či jeho části znamená podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání nebo činnosti společnosti (materiální pojetí), a současně (ii) předmět dispozice představuje samostatnou organizační složku (formální pojetí). Naproti tomu jiní prosazují čisté materiální pojetí, podle něhož schválení valnou hromadou vyžaduje každý převod či zastavení závodu nebo jeho části bez ohledu na skutečnost, zda je takový majetek organizován jako pobočka, či zda jde toliko o jedinou významnou věc; vždy však za splnění podmínky, že by v důsledku takové transakce došlo k podstatné změně dosavadní struktury závodu nebo k podstatné změně v předmětu podnikání nebo činnosti společnosti.

V návaznosti na přetrvávající právní nejistotu, ze které obchodním korporacím plynou mimo jiné zvýšené náklady, se navrhuje přiklonit k jednomu z těchto pojetí, a sice k pojetí materiálnímu. I převod jediné části majetku, která není formálně pobočkou, může zásadním

způsobem ovlivnit činnost společnosti. Současně se však navrhuje dopad pravidla omezit. **Napříště již nebude třeba souhlasu valné hromady k transakcím, které mají za následek pouze změnu struktury závodu; rozhodování o otázkách týkajících se obchodního závodu** (včetně jeho struktury) je zahrnuto v obchodním vedení (srov. například rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 18. března 2005, sp. zn. 4 Afs 24/2003, nebo rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. dubna 2006, sp. zn. 5 Tdo 94/2006), které náleží statutárnímu orgánu společnosti. **V těchto případech postačuje test péče řádného hospodáře členů statutárního orgánu.**

Na druhou stranu valná hromada bude schvalovat transakce, které znamenají podstatnou změnu skutečného předmětu podnikání nebo činnosti společnosti; valná hromada je nejvýznamnějším orgánem společnosti, jehož prostřednictvím realizují společníci právo podílet se na řízení společnosti a přijímat rozhodnutí zásadním způsobem ovlivňující další existenci a činnost společnosti (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. června 2005, sp. zn. 29 Odo 442/2004). Předmět podnikání nebo činnosti společnosti je povinnou náležitostí společenské smlouvy společnosti [srov. § 146 odst. 1 písm. b)] a je závislý na vůli společníků. **Člen statutárního orgánu proto nemůže bez souhlasu valné hromady připravit obchodní korporaci o takovou část jmění, která by znamenala, že vůli společníků nelze realizovat. Rozhodující však není (formální) předmět podnikání vymezený ve společenské smlouvě, nýbrž skutečný předmět podnikání společnosti.** Tímto se má za cíl také působit na společníky, aby ve společenské smlouvě vymezili skutečný předmět podnikání nebo činnosti společnosti. S ohledem na skutečnost, že převod by měla v závislosti na okolnostech v konkrétní společnosti schvalovat jak valná hromada prodávajícího, tak kupujícího, je vhodné napříště hovořit o převodu části jmění, nejen tedy majetku, ale i dluhů.

Převodem takové části jmění, která by znamenala podstatnou změnu předmětu podnikání nebo činnosti společnosti, může být například prodej obchodního tajemství, na němž je založeno podnikání společnosti (např. prodej receptu Coca-Coly), patentu (např. složení léčivého přípravku) či ochranné známky anebo na druhé straně prodej významné továrny či výrobního stroje (nezbytného pro výrobu zboží, na němž je založeno podnikání společnosti), bez nichž společnost nemůže v podnikání nebo činnosti buď vůbec pokračovat, anebo jen ve značně omezené podobě.“

Mgr. Vladimír Janošek,
advokát

[trvale spolupracující s ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.](#)

V Jámě 699/1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 731 773 563
e-mail: janosek@arws.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)